

MOTIE

VAN DE FRACTIE SP

ONDERWERP: Aanbevelingen Nationale Ombudsman t.a.v. SW-bedrijven
TAV AGENDAPUNT: 2, Kadernota 2016-2019

De raad,

Bijeen in haar vergadering d.d. 6 juli 2015
gehoord de beraadslagingen,

Overwegende dat:

- De raad zich in sterke mate betrokken weet bij het SW-bedrijf IW4 en diens werknemers;
- Ontwikkelingen zoals de Participatiewet onzekerheid meebrengen voor SW'ers;
- De Nationale Ombudsman hierover het rapport "Oog voor mensen met een Arbeidsbeperking" heeft opgesteld;
- In dat rapport ondermeer wordt aanbevolen om 'het lijntje' tussen de SW-populatie en gemeente korter te maken;
- Het versterken van de relatie tussen de gemeente en de SW-populatie wenselijk is in deze tijden van onrust en onzekerheid;

Spreekt uit:

- De conclusies en aanbevelingen van het Ombudsmanrapport "Oog voor mensen met een Arbeidsbeperking" te onderschrijven;

Verzoekt het college:

- In het Algemeen Bestuur van IW4 te bespreken hoe de aanbevelingen van het voornoemde Ombudsmanrapport vorm te geven;
- Hierbij uitdrukkelijk aandacht te vragen voor de rol die hierin voor de gemeenteraden zou kunnen zijn weggelegd;
- De raad zo spoedig mogelijk te consulteren over de uitkomsten van deze bespreking;

En gaat over tot de orde van de dag.

NAAM EN ONDERTEKENING

Jan Breur

Socialistische Partij

ADVIEZEN NATIONALE OMBUDSMAN

Organiseer een tegenkracht

In de praktijk is er nauwelijks contact tussen de gemeente of het bestuur van de gemeenschappelijke regeling en de Wsw'ers. De betrokkenheid van de gemeente is hoofdzakelijk financieel van aard is, zo gaven zowel wethouders als directeuren aan. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling wordt op de hoogte gehouden via de begroting en verantwoordingsrapportages van het SW-bedrijf. Behalve door de officiële rapportages wordt de vinger aan de pols gehouden door overleggen tussen de voorzitter van de gemeenschappelijke regeling en de directie van een SW-bedrijf. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling laat zich vooral door de directie informeren. Bijna alle informatie komt via de leiding van het bedrijf bij het bestuur terecht.

De Nationale ombudsman adviseert de gemeenten actief en zichtbaar een tegenkracht te organiseren zodat de commerciële belangen in de praktijk niet doorslaggevend worden. Hiervoor is inbreng vanuit de doelgroep van wezenlijk belang. De Nationale ombudsman pleit ervoor dat bestuurders en hun ambtenaren nadrukkelijk en gericht de dialoog zoeken met de cliëntenraad en de ondernemingsraad. Niet om hen tevreden te stellen of omdat participatie nu eenmaal een verplichting is, maar omdat het informatie kan bieden die noodzakelijk is om het maatschappelijk belang te borgen. Alleen dan kan er een evenwicht gevonden worden tussen het commerciële belang van bedrijven en het belang van de Wsw'ers. De zorgen en wensen van de doelgroep moeten altijd expliciet een plaats krijgen in de besluitvorming. Zo fungeren deze belangen als tegenwicht tegen de commerciële bedrijfsbelangen.

De Nationale ombudsman constateert dat deze tegenkracht nauwelijks ontwikkeld is. Het gevaar bestaat dat de overheid eigenlijk niet meer weet hoe het met de Wsw'ers gaat. Dat is zorgelijk. Het is namelijk een taak van de overheid om te zorgen dat de belangen van deze groep mensen niet uit beeld verdwijnen.

Bied een luisterend oor

De overheid moet een luisterend oor en een rechtvaardige procedure bieden op het moment dat een Wsw'er op de werkvloer met problemen kampt of een klacht heeft. SW-bedrijven hebben - net als reguliere bedrijven - op papier georganiseerd hoe zij problemen van mensen op de werkvloer behandelen. Dit onderzoek wijst echter uit dat Wsw'ers in de praktijk nauwelijks van deze mogelijkheden gebruik maken. De reden hiervoor is onder meer gelegen in de aard van de doelgroep, de afhankelijkheid van mensen van het bedrijf en de gemeente en de complexiteit van het formele systeem. De Nationale ombudsman constateert dat het huidige systeem de mensen in de sociale werkvoorziening onvoldoende het gevoel geeft dat er naar hen geluisterd wordt. Zij hebben vaak de indruk dat zij nergens terecht kunnen op het moment dat hun probleem op de werkvloer niet is op te lossen. In die zin is er op dit moment slechts sprake van theoretische waarborgen voor deze doelgroep, zoals een vertrouwenspersoon waar men niet naar toe durft of formele klachtmogelijkheden bij gemeente of gemeenschappelijke regeling. De bestaande mogelijkheden passen vaak niet goed bij de wereld van de doelgroep.

De Nationale ombudsman beveelt de gemeenten aan het gesprek te voeren met de doelgroep over wat deze groep met een arbeidsbeperking in de praktijk nodig heeft om zich gehoord en begrepen te voelen op het moment dat er problemen zijn.

Als deze betekenisvolle relatie vorm krijgt zullen mensen merken dat er naar hen geluisterd wordt en dat met hun belangen rekening wordt gehouden. Ook in de situatie dat zij het niet eens zijn met de uitkomst, heeft het feit dat zij gehoord worden en deel uit maken van het proces een positief effect op hun vertrouwen. Het vertrouwen van burgers in de overheid ontstaat door een voortdurende interactie tussen burgers en de overheid. Als deze interactie goed verloopt groeit het vertrouwen.